

**Catechisatie over de persoon van Mozes, gehouden door
Ds. J. P. Paauwe op 30 maart 1949 te 's-Gravenhage**

Gezongen: Psalm 16:1, 2 en 3.

Gebod:

Ach Heere, door Uw goedheid zijn we aan de avond van deze werkdag met elkander hier voor een ogenblik tezamen, en ons voornemen is U bekend. Wij wensen met elkander te spreken over de dingen van Uw Koninkrijk. Maar nu weet U dat wij dit van onszelf niet kunnen. Wanneer U het ons toelaat, dan kunnen wij er wel wat van maken en zo tenslotte blijven buiten het spoor der gerechtigheid. Maar als dit goed was, dan zou de dichter van de oude dag niet gebeden hebben: "Leid mij in Uw Waarheid". Heere, leid ons dan in de Waarheid, want alleen de Waarheid – niet wat wij ervan denken, maar de Waarheid zelf – maakt ons gelukkig, en strekt tot eer van U. Wil ons dan gedenken, ons aanziende in de Zoon Uwer liefde, en ons genadiglijk vergevende onze schulden en ons naar Uw beeld vernieuwende.

Amen.

Mozes is zo'n centrale figuur in het Oude Testament en is zozeer betrokken bij de wetgeving en de Wet, dat u het wel niet overbodig zult achten wanneer ik ook vanavond nog gedurende enige ogenblikken u op deze persoon wijs.

Vóór veertien dagen hebben wij dit ook gedaan,* en waarschijnlijk hebt u gedacht: "Wat zijn dat toch bijzondere dingen". Wij hebben u dan gezegd wat er de ouders van Mozes, Amram en Jochébed, toe gebracht heeft om hun kind verborgen te houden. Zij zagen in de schoonheid van hun kind een teken des Hemels dat, ten eerste, de tijd van de verlossing van het volk was gekomen, en ten tweede, dit kind in de hand Gods het middel van deze verlossing zou zijn.

Amram en Jochébed zoeken het bedekt te houden dat er in hun huis een zoontje geboren was. Drie maanden houden zij het vol, maar dan schijnt hun geloof, niet te bezwijken, maar te verzwakken, althans zij zien geen raad om het kind langer bij zich te houden. Wat zij gedaan hebben dat behoef ik u niet te vertellen, en ouders zullen deze geschiedenis wel hun kinderen bekendgemaakt hebben. Zij legden het kind in een kistje en plaatsten het in de rivier de Nijl. De afloop is u ook bekend. Het hof komt daar baden en de dochter van Farao wordt bewogen en zij wil dit kind tot zich nemen. En aan Mirjam, de zuster van Mozes, die zich op enige afstand geplaatst had, wordt

* Deze catechisatie is niet bewaard gebleven.

gezegd dat zij voor dit kind een voedster zal zoeken, en zo gebeurt het.

Maar spoedig moet nu het kind naar het hof, en het komt aan het hof. Misschien is u in staat om, enigermate althans, te peilen wat er in het gemoed van Amram en Jochébed toen geweest is. “Wat zal er nu van ons kind worden”, zo hebben zij gezegd. “Wat zal er van ons kind worden? Zal het nu een Egyptenaar worden, of wat zal er gebeuren?” Zeker, zij hadden de belofte – daar heb ik u de vorige keer op gewezen – de belofte dat God Israël zou verlossen. En zij hadden in de schoonheid van het kind een teken van de Hemel gehad dat dit zou geschieden door hun kind. Maar als zij nu letten op het zichtbare, dan kan er immers niets van komen, want het kind was nu geheel onder de invloed van Egypte en onder de invloed van het hof. Hoe zou het nu ooit kunnen gebeuren dat hun kind het volk zou verlossen? En de vorst der duisternis heeft natuurlijk niet weinig zijn best gedaan om de laatste resten van het geloof van Mozes’ ouders weg te nemen. Maar dat is niet gelukt – verstaat u nu iets hiervan? – dat is niet gelukt.

Het zichtbare en de duisternis hebben een geweldige invloed. Deze invloed is niet te onderschatten, maar hij reikt niet zover dat het geloof erdoor vernietigd wordt. Als het geloof echt is, dan ziet men dat de vervulling van de belofte niet afhangt van zichtbare en tastbare dingen, dat de vervulling van de belofte zeker is, ofschoon zichtbare en tastbare dingen ons zeggen: het kan niet, het is onmogelijk, en de vorst der duisternis ons vraagt of wij nu nóg denken dat wij een belofte van God in Christus Jezus hebben ontvangen.

Ik heb dit in weinige woorden gezegd, maar wie hiervan ondervinding heeft, weet enigermate wat hieraan vastzit en wat de inhoud van deze weinige woorden wel betekent. Maar wij kunnen het elkander niet laten zien of voelen, en die het ondervonden heeft, kan het zelfs niet méér zien of voelen nadat hij het ondervonden heeft.

Er staat in het 24e tot het 26e vers van Hebréeën 11: “Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao’s dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte, want hij zag op de vergelding des loons”. Mozes was gered. Hij was eerst gered geworden door het geloof van zijn ouders en nu was hij gered door zijn eigen geloof.

Mozes was dan gekomen aan het hof. Hij was van een slavenkind een prins geworden. Hij werd daar onderwezen. Hij leerde de beschaving van Egypte, die in die tijd op een hoog peil stond, kennen. Alles stond hem ten dienste, en de wereld heeft gezegd: “Hoe is het nu toch mogelijk dat een mens zo’n lot kan te beurt vallen. Daar wordt nu een kind, een joods kind, een kind uit het volk van Gosen, gebracht aan het koninklijk hof. Wat een geluk voor zo’n kind, wat een voorrecht, wat een voorrecht!” De wereld heeft er niet over uit gekund.

“Mozes heeft geweigerd een zoon van Farao’s dochter genaamd te worden”,

enzovoort. Geweigerd, geweigerd! Wat er in dit woord “geweigerd” is, nietwaar, dat is ook niet te peilen. Geweigerd – door degenen die waarlijk de goede keus gedaan hebben.

Geweigerd – wat was er gebeurd met Mozes? Wel, God had aan Mozes het geloof gegeven, had in Mozes’ hart het geloof gegeven. Wat het geloof is – let erop – kunt u hier vinden. Wat het geloof doet, treft u hier aan. God had in het hart van Mozes het geloof gewerkt. Nu, het geloof doet een keus, dat is eigenlijk het voornaamste wat wij ervan kunnen zeggen. Het geloof doet een keus, een keus tussen twee zaken. Welke twee zaken zijn dan voorhanden? Noemt u ze maar op als ú een keus, een goede keus gedaan hebt. Dan kunt u de zaken die voorhanden zijn, opnoemen. Ik zal ze u noemen:

- de wereld en het Koninkrijk Gods;
- Mammon en God;
- Belial en Christus;
- de eerste Adam, de tweede Adam;
- eigengerechtigheid, de gerechtigheid van Christus;
- de hel, de hemel.

Deze zaken zijn voorhanden en zo zijn de tegenstellingen. Zo moeten de tegenstellingen ook in uw hart geweest zijn, niet anders! En nu doet het geloof een keus. En dat is het geloof:

- het geloof verwerpt de wereld en omhelst het Koninkrijk Gods;
- het geloof verwerpt de Mammon en het omhelst God;
- het geloof verwerpt Belial en het omhelst Christus;
- het geloof verwerpt de eerste Adam, zichzelf dus, en het omhelst de tweede Adam;
- het geloof verwerpt de eigengerechtigheid en het omhelst de gerechtigheid van Christus;
- het geloof verwerpt de hel en het omhelst de hemel.

Er staat: “*door het geloof*”. Wat was het geloof van Mozes? Het geloof heeft altijd tot voorwerp de belofte, een belovend God in Christus. Het geloof heeft niet tot voorwerp een belofte zonder meer, want een belofte zonder meer betekent niets. De mens zegt wel: “Ik kreeg die belofte”, maar dat is alles waan, *waan!* Nooit heeft iemand een belofte gekregen buiten Christus, nooit! Men kan een woord hebben dat bemoedigt, dat is wat anders. Maar dat is geen belofte Gods.

Dus het geloof heeft altijd tot voorwerp de belofte Gods in Christus, en zo was het ook bij het geloof van Mozes. Het voorwerp van het geloof van Mozes was de belofte: “Uw God en uws zaads God; om u te zijn tot een God en uw zaad na u”, woorden die gesproken zijn tot Abraham, Genesis 17 (vs. 7).

“Om u te zijn tot een God en uw zaad na u”, deze belofte was het voorwerp van het geloof van Mozes. Maar dan had Mozes nog een andere belofte, die ook voorwerp van zijn geloof was, en deze belofte was: de verlossing van het volk uit de slavernij

van Egypte. Door dit geloof “heeft Mozes geweigerd een zoon van Farao’s dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte, want hij zag op de vergelding des loons”. Ik zal deze woorden niet uitleggen, maar ik zal er enkele opmerkingen over maken, als ik kan.

Er is altijd een volk Gods geweest. In Mozes’ tijd ook. Waar was dat volk? Het was in Gosen. Het was in de tijd van Mozes een slavenvolk. Mozes zag in dat volk – dat ook zijn volk was – in dat verachte volk, dat in Gosen woonde, Gods volk. Met dat volk maakte hij zich één. Nadat hij zich met de God van dat volk één gemaakt had, maakte hij zich ook één met dat volk. Dit volk dan moet volgen, en het volgt ook. Daarom zegt Johannes dat het een teken is dat men overgegaan is uit de dood in het leven, als men de broeders liefheeft (1 Joh. 3:14).

Maar Mozes kon zich niet met dat volk één maken als hij de band met het hof aanhield. Daarom staat er: *“verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben”*. Waar? Aan het hof. Wat Mozes daar had, daar kon hij niet van genieten zonder ooit anders te doen dan te zondigen. Dit betekent niet dat wij niet mogen genieten van de goederen der wereld. De apostel Paulus zegt: “Die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten” (1 Tim. 6:17). Maar men mag alleen van de goederen van de wereld genieten als het genot ervan ons erbij houdt God te dienen. Daarom zegt immers de apostel Paulus: “Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, doet het al ter ere Gods” (1 Kor. 10:31).

Ligt dit nu anders, en gaat het de mens bij het genot van de dingen van deze wereld niet om de dienst van God, dan zondigt hij. Dan doet hij nooit anders dan zondigen. Zijn gehele leven is één zonde, en er is in zijn leven niet één lichtpuntje te vinden of het is zonde. Het is louter zonde. Maar aan het hof van Egypte was het nog wat anders. Mozes zag in het hof van Egypte niets anders dan gruwelijke afgoderij, en wat hij aan het hof had – al de dingen die ik zo-even genoemd heb, onderwijzing in de wetenschappen, enzovoort – daarvan kon hij niet genieten of hij moest deelnemen aan de afgoderij. Dus dit sloot het blijven aan het hof buiten. Eén van tweeën: aan het hof blijven en voor een tijd de genieting der zonde te hebben, óf met alles breken. En het laatste heeft Mozes gedaan.

“Verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden dan een tijdlang de genieting der zonde te hebben”. Het volk van God is bestemd kwalijk behandeld te worden. De apostel Paulus zegt: “Wij zijn aller afschrapsel tot nu toe” (1 Kor. 4:13). Dat is de bestemming van ieder kind van God. Of hij nu in Nederland of waar ook is, dat is zijn bestemming: uitwerping, verguizing, beroving van goederen, en dikwijls vervolging tot de dood toe. Maar Mozes wenste liever dat alles te hebben en met dat volk kwalijk behandeld te worden dan aan het hof nog een tijd de genieting der zonde te hebben. Een tijd, een tijd, een tijd... en dan zou het uit zijn, na verloop

van die tijd. Is het Mozes moeilijk gevallen om deze keus te doen? Het is Mozes niet moeilijk gevallen. Wanneer het hem moeilijk gevallen was, dan zou het niet Gode welbehaaglijk geweest zijn, want God heeft alleen de blijmoedige gever lief. Daarom heeft Mozes zich er ook nooit op kunnen verhoovaardigen. Het is niet in rekening gekomen in betrekking tot Mozes’ behoudenis. In betrekking tot zijn behoudenis is alleen in rekening gekomen de gerechtigheid van Christus. En zo is het bij ieder begenadigd mens.

“Achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte, want hij zag op de vergelding des loons”. Versmaadheid van Christus. Christus legt geen eer in in deze wereld. Dat heeft Hij niet gedaan toen Hij hier was en dat doet Hij nog niet, en dat is de versmaadheid van Christus, de eeuwen door. Dat was niet alleen zo in de tijd van Mozes, maar het is van alle tijden – een hoeveelheid smaad, versmaadheid van Christus. En die achtte hij meerdere rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte. En toen ik hierover nadacht, heb ik mijzelf een vraag gedaan, en dat doe ik nu jullie, en daar moet u op antwoorden.

“Meerdere rijkdom”. Dat betekent *geen* rijkdom te hebben in de schatten van Egypte. Dit zien we ook in de gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar. De tollenaar ging af gerechtvaardigd in zijn huis meer dan die. De eerste ging in het geheel niet gerechtvaardigd naar huis. Dus, in de schatten van Egypte in het geheel geen rijkdom. Maar wat voor rijkdom had hij dan in de versmaadheid van Christus? Wel, wat zouden wij daarvan kunnen zeggen? Wat is die rijkdom? Wij zouden zeggen: “Ach ja, wij moeten dat zo laten. Dat spreekt vanzelf. Daar ben je voor in de wereld, en de wereld is nu eenmaal zo. En als u nu de Heere Christus wilt volgen, ja, dan hebt u moeilijkheden en smaad te wachten, enzovoort.” Maar zoudt u nu uit uzelf gesproken hebben van rijkdom daarin te vinden? Voelt u wel dat deze vraag die ik mijzelf deed, nogal van betekenis is?

“Rijkdom daarin te vinden”. Deze rijkdom is er dus. Wij zullen eerst een weinig nagaan wat de versmaadheid van Christus is. Wel, Christus is tot de mensen gekomen, en heeft gezegd, om het u kort en bondig te zeggen: “Hier hebt u al wat u gelukkig kan en gelukkig zal maken”, en Hij bood Zichzelf aan, met alle schatten die door Hem verworven zijn. En toen is de smaad begonnen! Hoe is nu, waarin is toen de smaad begonnen? Wel, dat aanbod van Christus hield de verwerping in van wat de wereld bezit: verstand, eigengerechtigheid, pogingen, enzovoort, enzovoort, en dat kan de wereld niet hebben. Daarom en daardoor is zij Christus met smaad begonnen te overladen. Dit ten eerste.

En nu krijgt de Kerk hetzelfde. De gemeente van Jezus Christus predikt Christus, predikt dat het Evangelie waarachtig is. Een begenadigd mens komt nooit in aanraking met een tegenstander, of deze tegenstander moet aan de begenadigde zeggen: “Je hebt gelijk, het is de Waarheid”, ofschoon hij de Waarheid op het hevigste bestrijdt. Er is niets te doen tegen de Waarheid, mens! Je moet er – nog eens – je moet ervoor

buigen of je moet ervoor ten ondergaan. Omhels ze, anders word je door een steenrots verpletterd. Dat is je lot en je toekomst als je het Evangelie niet omhelst, en dan het Evangelie zoals het Evangelie wil wezen. Dit ten tweede.

En ten derde omdat de versmaadheid en al wat in dat ene woord begrepen kan worden, een deel is van hetgeen waardoor wij de dingen dieper leren inzien, zoals Luther ergens zegt: “Ik ben een tamelijk goed godgeleerde geworden door het gebed en door aanvechting”.

“Meerderen rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte, want hij zag op de vergelding des loons”. Hij zag op de toekomst. Hij zag in wat hij hier ondervond, zo dikwijls als God hem gaf staande te blijven – wat vreë heeft elk die Uwe Wet bemint (Ps. 119:83 ber.) – op de toekomst, op de eeuwigheid, hij zag op de vergelding des loons.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Predikatie over het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus, uitgesproken door Ds. J. P. Paauwe op 28 februari 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 22:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Jesaja 53.

Gebod:

Ach, Heere, welk een gans andere wereld wordt ons voorgesteld door wat we gezongen hebben en gelezen dan de wereld waarin we van nature ons bevinden, waarin we ons voedsel en uitspanning, ons leven zoeken. Ach, wil ons, waar we ons opge-maakt hebben om stil te staan bij dingen waar we van nature geen acht op slaan, gedenken. Waar het nu eigenlijk om gaat, dat weet geen mens van nature, en er is ook niemand die zegt: waar is dat, en wat is het, en waarom is het zo, en wat is de betekenis van dat alles? Neen, wij zeggen: “Wie zal ons het goede doen zien?”

En de dood? Ja, daarvan kunnen we indrukken hebben, maar deze bewegen ons niet om ons eens stil te zetten, en stil te doen zijn tot U, en U te vragen: “Heere, wat is Waarheid, wat is geluk, wat is eeuwige zaligheid?”

Treed, Heere, met ons niet in het gericht. Verzoen onze schuld. Vernieuw ons naar Uw beeld. Laat het ons diep hinderen dat we weinig of niets verstaan van de weg die Gij hebt door moeten gaan, omdat wij een verkeerde weg gekozen hebben, en daarin van nature ons voortbewegen om tot onze eeuwige ontzetting het einde ervan te zien. Wij zijn ook niet bekwaam om over deze dingen, over Uw diepe vernedering, over Uw vreselijk lijden, over de schande en de smaad die wij U aangedaan hebben, te spreken. Evenals de discipelen in Gethsémané slapen wij. Maak ons wakker, geef ons

aandacht, doe ons bij de dingen stilstaan, en geef ons er een enkel, maar wel een gevoeld woord over te spreken. En laat het alles geschieden tot verheerlijking van U, Wie toekomt lof en ere en dankzegging, welke wij U niet kunnen geven, tenzij Gij ons verstand verlicht en ons hart aanraakt. Laat de prediking uitgaan. Laat ze krachtig en eenvoudig zijn, waar, vertolkende de mening Uws Geestes.

Gedenk daarbij onze zieken. Er zijn er die ernstig, zeer ernstig ziek zijn, ach zo ernstig. En er is er één onder, een jong iemand nog, die zich gisteren moest laten behandelen. Wil haar en de andere zieken, hetzij hier, hetzij op andere plaatsen, gedenken. En laat het alles zijn tot bekering en tot grootmaking van Uw Naam.

Wil Uw Kerk genadiglijk in gunst en in liefde aanzien. Breid haar nog uit, ook door onze geringe dienst. En wil, zo dit mogelijk is, zo het nog mogelijk is, de prediking van de Waarheid gelijk ze in U is, onder ons of waar ook, instandhouden.

Gedenk ons volk, gedenk onze stad, gedenk de volkeren. Het wordt wel ingezien, Heere, dat het zonder U niet gaat, maar men blijft toch zonder U. Erbarm U!

Amen.

Gezongen: Psalm 22:3 en 4.

Gij weet, toehoorders, dat het de gewoonte in de Kerk van Christus is om gedurende de zeven weken die aan het Paasfeest voorafgaan, de hoorders te bepalen bij het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Het is dit jaar op de 18e april het Paasfeest. Deze zondag is dus de eerste lijdenszondag. Het is begrijpelijk dat deze gewoonte in de Kerk van Christus gevonden wordt. En waarom? Omdat wie het lijden van Christus met de daarop gevolgde opstanding of verhoging, verstaat, alles begrijpt, alles weet. Zo heeft de apostel Paulus kunnen zeggen: “Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld” (Gal. 6:14).

Wanneer een mens het lijden en sterven, en nog eens, met de daarop gevolgde opstanding van Christus, niet gelooft, dan staat hij buiten het christendom. Hij heeft er part noch deel aan. En hij is geroepen en verplicht om de Wet Gods te vervullen, en de straf die op de zonde gedreigd en voor een deel reeds uitgevoerd is, te dragen. Waar geen geloof is in een lijdende en verhoogde Christus, daar is nacht. En als hij zo sterft, dan zal hij nimmer komen daar waar geen nacht meer zal zijn. Wat mij betreft, nam men uit het christendom weg de Persoon en het lijden van Christus, dan zou ik van zo'n christendom niets willen weten. Ik zou opstaan en deze plaats verlaten en tot u zeggen: mijn vrienden, wij weten het niet, en wij zullen het nooit weten. Daarom ook heb ik in 1913 geweigerd als leden van de kerk te erkennen die de vrijzinnigheid omhelzen, hetgeen, zoals u bekend is, nu ruim veertig jaar geleden mijn verwijdering uit de kerk tengevolge heeft gehad.

Wie het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus mag geloven – hij móét het

gelooven, maar ik zeg: mag geloven, omdat het geloof een gave Gods is – mag geloven, die begrijpt, zoals we reeds hebben opgemerkt, alle dingen, namelijk de dingen van het christendom, en wel dezulke die betrekking hebben op de gronden van onze schone religie.

Hij begrijpt God. Dat is onder meer: hij begrijpt de zin, de bedoeling van het Goddelijke Wezen. De zin en de bedoeling van het Goddelijke Wezen weet hij, en als gevolg daarvan onderwerpt hij zich – want onbekend maakt toch onbemind, dat zult u wel toegeven – en hij doet het wel zó, dat er in het diepst van zijn hart de geringste aanmerking op God niet gevonden wordt. Ik kan het toch niet uitdrukken, ik kan het u ook niet laten zien, maar ik zal het maar bevestigen met het woord van de 145e Psalm: “De HEER’ is recht in al Zijn weg en werk” (vs. 6 ber.). Recht, niet wanneer Hij mij voedsel en deksel geeft, maar ook dan wanneer Hij deze dingen mij onthoudt; niet wanneer Hij mij een goede gezondheid geeft, maar ook dan wanneer ik met zware pijnen te bed lig; niet slechts wanneer Hij mijn leven verlengt, maar ook dan wanneer Hij het afsnijdt, onverwacht en ongedacht.

Hij kent zichzelf. Hij weet wat een mens is, hij kent de gedachten van een mens, het gedichtsel. Hij weet hoe machteloos de mens is, en hij weet ook hoe sterk hij is, wanneer hij van Christus gebruik maakt door het geloof. Hij weet dat hij verfoeilijk is, lelijker dan het lelijkste schepsel, lelijker dan de duivel. En tegelijkertijd weet hij dat hij schoon is, zonder vlek en zonder rimpel, namelijk in Christus Jezus.

Hij kent de Heere Jezus. Hij kent Hem, niet omdat hij over Hem heeft horen prediken, en ook niet omdat hij van Hem gelezen heeft. Hij kent Christus, doordat Christus tot hem gezegd heeft, binnen in zijn ziel, diep, diep in zijn ziel: “Zie, hier ben Ik; zie, hier ben Ik” (Jes. 65:1). Zo kent hij Christus, en toen hij Hem zo leerde kennen, zag hij ineens alles, alles! En niemand behoefde meer tot hem te zeggen: “Kent den HEERE” (Jer. 31:34). Van dat ogenblik af heeft hij de Heere gekend. Maar wat zag hij dan aan Christus? Hij zag Zijn Persoon; hij zag dat Hij schoon en dierbaar was, heerlijk en begeerlijk. Hij kon dit niet zien zonder tegelijkertijd te verstaan dat hij Hem maar had laten staan kloppen aan de deur van zijn hart, zó had laten staan dat het haar van Christus was vervuld met dauw, met nachtdruppen (Hoogl. 5:2). Zó zag hij Christus, en toen heeft hij zelf ook voor Christus de deur van zijn hart geopend.

Gezegend zij de grote Koning,
Die tot ons komt in ’s HEEREN Naam.
Wij zeeg’nen U uit ’s HEEREN woning;
Wij zegenen U al te zaâm. (Ps. 118:13)

Hij zag ook de zonde. Hij zag haar niet alleen als een overtreding van een Wet die goed is en heilig en geestelijk, maar ook als een opzijzetting en verwerping van de algenoegzame en aanbiddelijke God.

De Schrift was voor hem opengegaan. Gesloten was dit Boek voor hem altijd geweest. Ja, er was wel eens een woord dat bijzonder tot hem sprak, maar dat Boek zelf was toch niet voor hem opengegaan. Nu lag het opengeslagen. En wat zag hij toen? Toen zag hij Christus. En waar zag hij Christus? In het Oude en in het Nieuwe Testament. En hij begreep dat Christus is de Schat in de akker verborgen. O, wat was hij toch verwonderd. “Hier weidt mijn ziel met een verwond’rend oog” (Ps. 27:3 ber.). En wat was hij tegelijkertijd diep beschaamd, want hij had het op vele plaatsen gezocht, maar niet daar waar het te vinden is. Hij zag dat hij altijd misgetast had. Misschien behoorde hij niet tot de mensen die zo roepen: “Het Woord! Het Woord! Het Woord moet het zijn!” Maar al had hij tot deze soort van mensen niet behoord, toch zag hij wel dat hij in het Woord niet goed gezocht had, en hij verstond dat hij Christus in eeuwigheid in het Woord niet zou gezien hebben, als Zich Christus door middel van het Woord niet in hem en aan hem geopenbaard had.

Hij zag de weg der zaligheid. O, o, wat wordt er over die weg gesproken terwijl men ernaast staat. En als een mens ernaast staat, dan is al wat hij zegt verkeerd, ernaast. Maar nu zag hij de weg der zaligheid, vlak als een spiegel, uitlopende op de verheerlijking Gods en op eeuwige zaligheid – uitlopende, maar ook beginnende, want God was nu met hem begonnen. En als God met een mens begint, dan begint deze ook met God. “Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid” (Rom. 11:36).

En nu weet hij wat geloof, hoop en liefde is. Dat weet hij. Hij weet wat geloof is. Hij weet wat ervan in de Bijbel staat, maar hij weet ook wat ervan in zijn hart gegraveerd gevonden wordt. En hij vergist zich niet, en hij kan zich nooit meer vergissen in de zaken van het geloof. En zo ook wat de hoop betreft; hij kan zich nooit meer vergissen in betrekking tot deze zaak. En wat de liefde aangaat – geloof, hoop en liefde – hij verstaat deze zaken, en hij weet dat ze blijven zullen, zoals de apostel Paulus geschreven heeft (1 Kor. 13:13).

Gezongen: Psalm 22:5 en 6.

Weet u wat de wereld is? De wereld is een troep mensen die een Persoon als de Heere Jezus Christus, op Wie niets aan te merken was, Die alleen maar goed gedaan had, aan Zijn lot heeft overgelaten, Hem heeft laten lijden en doodgaan aan een kruis. Dat is de wereld! Gaat gij er graag mee om? Zijn er dingen in de wereld die ge buiten Christus zoekt te behouden? Dan hebben we u nu gezegd wat voor een mens ge zijt. Ach, sta er bij stil. Overdenk het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Men wil hier in Europa christelijk-beschaafd zijn. Welnu, laat dan de Persoon van Christus het Voorwerp van de overdenking wezen. Het zou toch wat zijn voor u en voor ieder mens, zo ge het tijdelijke met het eeuwige moest verwisselen, en ge hadt Christus niet aangenomen, maar verworpen!

Wat heeft Hij moeten lijden! Ja, ik kan u niet zeggen wat dat alles geweest is en u kunt het mij ook niet bekendmaken. Maar wie er ook maar de geringste indruk van ontvangt, weet dat dit lijden ontzaglijk geweest is. Het is een lijden geweest van Gods toorn, van de Wet, de vloek. Het is een lijden geweest van de duivel. En ze hebben Hem gemarteld, zelfs aan het kruis, en méést toen Hij aan het kruis hing. Ze hebben om Hem gelachen, en ze hebben de mensen om Hem doen lachen. Ze hebben Hem bespot, en ze hebben de mensen Hem doen bespotten. Hij heeft geleden van de zonde, en zelfs heeft Hij geleden van Zijn vrienden. Wat moet het geweest zijn in het hart van Christus toen Hij deze woorden sprak, tot Zijn moeder zeide: “Vrouw, wat heb Ik met u te doen?” (Joh. 2:4), en Petrus toevoegde: “Ga weg achter Mij, satanas” (Matth. 16:23). Wat moet er in Hem omgegaan zijn? Wat heeft Hij toch alleen gestaan, nietwaar? Waarlijk, en daar was niemand met Hem, niemand van de volkeren was met Hem (Jes. 63:3). Hij heeft alleen gestaan.

Verwerp Hem niet! *Verwerp Hem niet!* Werp u aan Zijn voeten neer en rust niet voordat Hij tot u gezegd heeft: “Ik ben gekomen tot u; komt gij nu maar tot Mij. Komt, gij die vermoeid zijt van uw tobben en zuchten en schreien om de zaligheid. Gij die vermoeid zijt en belast met een pak van schuld, kom maar! Ik zal u rust geven. Ik zal u alles kwijtschelden, en Ik zal een ander mens van u maken, kom maar!”

Waar het op aankomt, toehoorders, dat zijn de volgende dingen. Men moet zichzelf kennen. Men moet zichzelf kennen door de Wet, want door de Wet is de kennis der zonde. Ik zeg niet hoeveel benauwdheid daarmee gepaard moet gaan, maar men moet zichzelf kennen. Ik zou aan u moeten kunnen verklaren wat ik ben, en wat ik was of wat ik van mijzelf zag, toen Zich Christus openbaarde. We moeten onszelf kennen. We moeten weten waarvan we uitgaan, en wat we op het oog hebben. En als we dit leren verstaan, in een toenemende mate leren verstaan, dan komen we erachter hoe wij van nature staan tegenover God en tegenover onze naaste, hoe wij tegenover onze Schepper en tegenover onze medeschepselen staan als bedriegers, als huichelaars, als mensen die een ander, op welke wijze ook, om de tuin leiden. We moeten weten wat we zijn, eerst door de Wet, maar dan ook nadat we gezien hebben in de spiegel van het Evangelie, want *dit zien* brengt een diepere vernedering dan de Wet ooit kan teweegbrengen. “Alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven” (Openb. 1:7). En waar dit gezicht is, vrienden, daar laat men zich brengen tot Christus. Men laat zich daar trekken tot Hem. Men gelooft daar in Hem. Men gelooft in de Goddelijke deugden, in Zijn rechtvaardigheid en heiligheid en waarachtigheid, en ook in Zijn liefde, in Zijn liefde, barmhartigheid en genade. Zie, in dat ogenblik ontmoeten de deugden Gods elkander; zie de 85e Psalm.

Waar het op aankomt, dat is een heilige wandel! En waar deze niet wordt gevonden, ook in het geringste niet, daar is de genade niet aanwezig. Maar wij zondigen, en dat moet dan beleden worden. En wij moeten terugkeren tot een heilige wandel. Want

de Heere heeft gezegd: “Zijt heilig, want Ik ben heilig” (1 Petr. 1:16). En Christus heeft gebeden: “En Ik heilig Mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid” (Joh. 17:19). Als iemand nu zijn roeping erkent om heilig te wandelen, dan heeft hij een strijd die bij dag en bij nacht voortduurt. Want immers, de zonde ligt aan de deur, zondige gedachten, zondige woorden, zondige daden.

Men kan niet bidden zonder te zondigen. We weten allen hoezeer we afdwalen terwijl wij in het gebed zijn. We lopen somtijds een ganse wereld door als we met God spreken. Maar dat is zonde! En zo hebben we te strijden tegen dat opkomen om ons met een leugen of leugentje te redden. We weten dat het zo uit het hart opkomt, en dan menen we dat we ervan af zijn, maar we zijn er niet van af. Vroeger jaren heb ik wel eens gezegd: als iemand de waarheid spreekt, dan heeft hij daar last, moeite van, want er is in de wereld geen plaats voor de waarheid, en ook niet in het hart. Maar als hij liegt, dan krijgt hij later de moeilijkheden. Wie waarheid spreekt, heeft gemak in zijn moeilijkheden. Wie liegt, heeft moeilijkheid in zijn gemak, dat hij in een goddeloze weg gezocht heeft.

Een heilige wandel is het meest overtuigende bewijs van de waarachtigheid van het christendom. Ik weet niet of u enigermate verstaat in welk een wereld gij op het ogenblik zijt. Mag ik het u zeggen? Gij zijt geboren en ge leeft in een wereld die haar houvasten kwijt is. Ze voelt dat en ze bekent dat, en er wordt zogenaamd veel gedaan om weer tot de sterkte te kunnen terugkeren op kerkelijk gebied, op het gebied van de politiek, enzovoort. En het is nu al zover – wie enigszins met zijn tijd op de hoogte is, weet dit – dat de wereld zelf bekent, de intellectuele wereld, de mensen die in deze wereld voorgangers zijn, dat het nu wel zou moeten komen tot een terugkeer, maar dat het er niet toe komt. En dat is ook zo. En hoe naarder het nu wordt, des te meer zal men dat gaan gevoelen, gaan gevoelen: we hebben het losgelaten. En als er dan iemand is, die zegt: “Ja, maar daar moet het nu niet bij blijven; nu moeten we trachten het weer vast te grijpen”, dan zal er geantwoord worden: “Nee, nee, nee!” Dat is de naaste toekomst. Waarom? We zijn erin! En wie nadenkt, die spreekt zo. Maar nu is er in ieder geval toch nog het Evangelie. Het is er nog, en zeker is het u verkondigd.

Nu zou ik u één ding op het hart willen drukken: rust niet voordat u dat Evangelie bezit. Ge moet er niet over praten; dat heeft geen betekenis. U moet er niet over praten, maar het Evangelie, de Waarheid gelijk ze in Jezus is, moet beslag op u leggen, beslag! Op u, kinderen, op u, jongelui, op u, ouderen, beslag moet het op u leggen. En dan moet u niet spreken over kerken en dergelijke dingen; het zal u in het minste niet baten. En was het dat u nu of later, wanneer ik er niet meer zal zijn, behoefte had aan de prediking – dat zou op zichzelf een groot wonder zijn, want een mens wil wel eens naar de kerk gaan: wel, dat is wel goed om daarmee de zondag te beginnen, en wanneer men naar de kerk gaat, dan is men tenminste ook niet verplicht om met zijn gezin rondom de tafel te gaan zitten en een preek te lezen, wat toch vele moeilijkheden oplevert; een mens wil dus wel eens naar de kerk gaan – maar... als u aan de predi-

king behoefte mocht gevoelen, zonder u dan af, en kom uit uw binnenkamer niet te voorschijn voordat ge met hete tranen beschreid hebt uw zonden, die de oorzaak zijn van de ondergang van wat men noemt Nederlands Hervormde Kerk. Dan zouden we kunnen zeggen: “Wie weet, God mocht Zich wenden en berouw hebben, en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten” (Joël 2:14). En indien niet, dan zou het toch heilzaam zijn, immers Godverheerlijkend, om te mogen zeggen met een treurend hart: “Ik, ik ben de schuldige. Bij U, o Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten” (Dan. 9:7), amen.

Amen.

Gebod:

Dat we U danken mochten dat we hier nog een ogenblik hebben mogen vertoeven, dat deze dingen nog gezegd konden worden. Gij hadt ons ook uiteen kunnen jagen. Geef ons op te merken. Doe ons nadenken en stil zijn tot U. Er is Waarheid. Waarheid zijt Gij, en wat U van Uzelf geopenbaard hebt, dat is ook Waarheid. En in geschrift hebben we de Waarheid voor ons. Maar ach, laat Waarheid gevonden worden in ons hart. En als het ons moeilijk is, als we angsten en bekommernissen hebben, die zeker niet uitblijven, doe ons dan geloven dat Gij gezegd hebt: “Het is volbracht”, dat de zaligheid niet alleen er is, maar dat ze zomaar aan onze voeten gevonden wordt, en laat ons daarvan dan gebruik maken.

En was het dat het eind van ons leven er gekomen was, en ons leven passeerde ons, laat ons dan in de diepe verlegenheid die we dan zouden hebben, zien op U, het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt. En laat ons door niets en door niemand ons dit laten ontrukken, want zo gaat men tóch naar de hemel, wat ook de hel en het hart, en wat of wie ook, mogen zeggen.

Amen.

Gezongen: Psalm 40:3 en 4.

1e Predikatie over Johannes 19:38a, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 14 maart 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 107:20, 21 en 22.

Gelezen: De Wet des Heeren; Johannes 19:31-42.

Gebod:

Ach Heere, dat is dan onze vroomheid. We eindigen met U opzij te zetten, aan te klagen, te veroordelen, te doden. En wie nu door Uw genade en door de krachtig werkende Heilige Geest in eigen boezem de hand mag steken, die zal zien dat hij in

U gestoken heeft, en dat dit de inhoud, het begin en het einde, van al zijn godsdienst is.

We zijn door Uw goedheid nog weer aan deze plaats. Gij hebt ons bewaard, zodat we nog zijn die we zijn. Ge hebt ons veel geschonken. Het zijn de blijken van Uw goedertierenheid, maar geef nu dat de goedertierenheid ons tot bekering moge leiden. Doet ze dat niet, dan zult U met slagen komen, met waarschuwingen, met ernstige, steeds ernstiger wordende waarschuwingen, en met slagen. En helpt dit ook niet, dan zult U zeggen: “Waartoe zouden ze nog meer geslagen worden? Ze hebben geen pijn gevoeld. Ze zijn achterwaarts gekeerd en blijven hangen in deze afkering”. Maar dan Heere, zal dan onze godsdienst, die waarschijnlijk bij ogenblikken zich sterk zal vertonen, ons helpen? Of zal hij die voorgaf onze vriend te wezen, de duivel en de wereldse mens, zullen die ons helpen? Zal onze voorspoed ons baten? Er zal geen toevlucht wezen. De deur zal men gesloten vinden, zoals de dwaze maagden uit de deur U gesproken gelijkenis. Hoe vreselijk zal dat wezen. Dan zal het wezen: “Gaaf weg van Mij”, en geen oog zal enig medelijden vertonen.

Ach, doe ons luisteren, ook nu. Doe ons acht geven, “verstandiglijk letten”, zoals we gezongen hebben. Treed niet in het gericht met ons. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En doe ons blijdschap hebben, niet in de wereld, niet in wat meevalt, niet in wat tot onze vreugde anders uitkomt dan wij gevreesd hadden, maar doe ons blijdschap hebben in U, de algenoegzame en volzalige en aanbiddelijke God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Leer ons de blijdschap op het spoor te komen. Ze bestaat niet daarin dat we onze zin krijgen, dat aan onze verlangens wordt voldaan. Ze bestaat in iets anders. En waarin? Leer ons dat. Ze bestaat in het verlies van onszelf, en in de verkrijging van U en van Uw gunst, goedheid, genade. En hierbuiten is niets te vinden dat enige blijdschap ons zou kunnen schenken. Want de wereld gaat voorbij. Ze gaat voorbij met al haar begeerlijkheid, met al de schone dingen niet minder dan met al de lelijke dingen. Maar Uw Woord bestaat in eeuwigheid. En dit Woord is: “Het zal de goddeloze kwalijk gaan; het zal de rechtvaardige welgaan”.

Gedenk onze zieken. Ach, er zijn er onder die zo ernstig ziek zijn. Erbarm U hunner. Doe hen de weg vinden en bewandelen, die Gij bedoelt dat ze zullen verkiezen. Gedenk onze verpleegden. Gedenk hen die in rouw zijn.

Zegen Uw Kerk. Breid haar nog uit, hier en elders. Breng de dwalenden terecht. Ontdek hen die zich vergissen. Versterk hen in wie het goede werk begonnen is. Gedenk ons volk. Gedenk de volkeren.

Amen.

Gezongen: Psalm 57:1, 2 en 3.

Het is de derde lijdenszondag. We hebben gesproken, eerst over het lijden van de Heere Jezus in het algemeen, en daarna over het 36e vers van Johannes 19: “Want

deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal verbroken worden.”* Laatstleden woensdag hebben we ook nog gehandeld over het 37e vers: “En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien in Welken zij gestoken hebben.”** En vanmorgen vragen wij uw aandacht voor de eerste woorden van het 38e vers:

“En daarna Jozef van Arimathea...”

Tegen... alles was tegen, alle kringen, iedere groep, het volk in zijn geheel – *tegen*.

Toen Simeon in de tempel gekomen was, en hij daar Jozef en Maria had aangetroffen, en het Kindeke Jezus in zijn armen genomen had, sprak hij deze woorden: “Deze wordt gezet tot een val en opstanding van velen in Israël, en tot een teken dat wedersproken zal worden (en ook een zwaard zal door uws zelfs ziel gaan), opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden” (Luk. 2:34-35).

“Tot een teken”, dat is: tot een doel. Gij weet dat men bij het schieten een doel voor ogen heeft. Gij hebt allen wel eens zulk een schietschijf gezien. En zij die het geweer in handen hebben, mikken. Zulk een doelwit voor de schutters zou de Heere Jezus Christus wezen. Men zou op Hem toeleggen en trachten Hem het hart te doorboren. Er was onder het volk verdeeldheid genoeg. Men had de Farizeeën, de Sadduceeën, de Esseeën, misschien ook nog wel kleinere groepen; maar wat betreft hun houding tegenover de Heere Jezus Christus waren ze het allen eens. Dat is een mens; zo staat een mens. Zo staat u van nature, en ik heb geen enkele reden om mijzelf hierin te verschonen. Vijanden, vijanden zijn we, vijanden van God en onze zaligheid. En we laten ons niet waarschuwen. We mogen ons iets voornemen, maar we voeren niet uit wat we ons voorgenomen hebben.

Ik heb u woensdag gezegd dat de leidslieden tegen waren – Farizeeën, Sadduceeën, Esseeën, allen tegen. En dat waren de leidslieden van de kerk zowel als van het volk. Van deze mensen had het moeten komen. Ze waren vijanden, ze waren geslagen vijanden. Wat was de oorzaak? Christus leerde dat Hij een Zaligmaker was. Twee dingen leerde Hij: ten eerste, dat Hij de zaligheid verworven had, en ten tweede, dat Hij ook de zaligheid gaf, toepaste, maakte dat de zaligheid werd aangenomen. Maar dit was in strijd met de leer van de voorgangers. Ook zij spraken wel over de Messias. In het algemeen werd geloofd dat de Messias komen zou. Ondertussen verwierpen ze de Messias. Hebt ge hier ook enig licht in gekregen? Godsdienstig te zijn; de Messias, Christus, te zoeken; het goede, de bekering te willen; en ondertussen, ja, juist door deze dingen, Christus te verwerpen, weet u daar wat van?

* Laatstbedoelde predikatie is niet beschikbaar.

** Zie bundel 1951-'54, blz. 744 e.v.

De Heere Jezus was geen partijman. Er was geen partij waar Hij het mee hield. Hij bestrafte ze allen, en dat kon noch de ene noch de andere partij verdragen. Daarom waren zij ten aanzien van de Heere Jezus Christus het eens met elkander. Dat wil dus zeggen: ze riepen allen: – zonder onderscheid, zonder dat één partij anders deed – “weg met Dezen”. De partij, toehoorders, moet gelijk hebben, en ze strijdt voor dit gelijk. Dat is niets voor de Heere Jezus, want – zoals ik al gezegd heb – Jezus is een Zaligmaker. Hij kan en Hij wil een mens gelukkig maken, dit is de Waarheid. Hij biedt Zichzelf aan om dit werk te verrichten, en Hij nodigt ieder – van welke kleur hij ook moge wezen, en in welke stand hij ook moge geplaatst zijn in het maatschappelijke leven, en hoe hoog of hoe laag ook zijn ontwikkeling moge wezen – Hij nodigt ieder om te nemen wat Hij bezit, dat is: het geluk; dat is: de zaligheid.

En hebt u het nu zo bevonden, en zegt gij nu ook: “Ja, u kunt geen betere dingen zeggen, dominee, want ze zijn waar”? “Die Hem vindt, vindt het leven, en trekt een welgevalen van den HEERE” (Spr. 8:35). En nu zeggen wij u: “Zo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelf spreken” (Joh. 7:17). Zo sprak eens de Heere Jezus.

Ik heb woensdag al iets gezegd van de figuur van Pilatus. We zouden geneigd zijn om te zeggen dat Pilatus een tragische figuur was. Maar dan zouden we ons niet goed uitdrukken. We moeten voorzichtig zijn met het woord “tragiek”. We moeten het meer hebben over “schuld”. Pilatus maakte zich geweldig schuldig, ontzettend. Hij was er volkomen van overtuigd dat zo hij Christus veroordeelde, hij zich schuldig maakte aan een gerechtelijke moord. Hij wist het; dat Jezus onschuldig was, wist hij. Zijn vrouw wist het ook, en deze had hem in de vroege morgen nog een boodschap gezonden, dat haar man toch zijn handen niet branden zou. Hij was zeker van plan om Jezus niet te veroordelen – voornemens zoals ik en u er al zoveel gehad hebben, die nimmer ten uitvoer werden gebracht. Want we rekenen daarbij niet met God. Als een mens zich iets voorneemt buiten God, dan houdt hij geen rekening met de mogelijkheid van een verandering, van een totale verandering van de omstandigheden. En... de omstandigheden veranderen, en het voornemen wordt niet uitgevoerd. U verstaat het wel, nietwaar, want ik spreek geen vreemde taal. Ik zeg u wat u allen ondervindt en wat gij weet.

Toen uit de schare het woord klonk: “Indien gij Dezen loslaat, zo zijt gij des keizers vriend niet; een iegelijk die zichzelf koning maakt, wedersprekt den keizer” (Joh. 19:12), toen begon alles te schudden en te beven in de ziel van de landvoogd. Toen eerst stond hij voor de keus, en hierin is hij gevallen. En hierin vallen alle mensen, op een enkele uitzondering na. Daarom placht een bekend predikant te zeggen: “Op de posten wordt het beproefd”. Des keizers vriend niet meer..., z’n positie, z’n stand, z’n inkomsten, z’n naam, z’n familie, vrienden en bekenden, dat alles verliezen? Alles te verliezen? Neen, er kwam een werking in de ziel van Pilatus die hem naar de verkeerde kant bracht. Pilatus sprak zich uit: ...*tegen*. Hij veroordeelde Jezus.

Het volk in zijn geheel had, zo zouden we kunnen zeggen, goede ogenblikken. Denk maar eens aan het zesde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes. Het land liep uit en men kwam van alle zijden. Het gehele land kwam onder het gehoor van de Heere Jezus. Het was alles goed, en het scheen alsof er een opwekking plaatshad van belang. Maar dat volk is geëindigd met te zeggen: ...*tegen*. Die indrukken heeft men laten gaan – daar weet u ook wel wat van – die indrukken heeft men laten gaan. Men heeft ze niet gekweekt. Men heeft niet getracht ze versterkt te krijgen, en als men dat niet doet, nu, dan gaan ze weg, *dan gaan ze weg*. En dan is onze verantwoordelijkheid maar des te groter geworden, en hierop zal in de dag des oordeels het meeste worden gelet. *Tegen*... tenslotte kwam uit de massa: “Laat Hem gekruisigd worden”.

Gezongen: Psalm 81:13, 14 en 15.

En terwijl nu, toehoorders, allen tegen waren, staat er in het 38e vers: “*En daarna Jozef van Arimathea*”, enzovoort. Maar hierover hopen we de volgende week te spreken.

We hebben een verkeerde keus gedaan, mensen – in Adam. En nu ligt niet alleen alles overhoop, maar alles is weg. Ons ontbreekt de wil, ons ontbreken de krachten om een goede keus te doen. Hebt u het ondervonden? Zou u in staat zijn om het met uw bloed te ondertekenen, dit dan: ons ontbreekt de goede wil, ons ontbreken de krachten? Als u een begenadigd mens zijt, dan is u elk ogenblik bereid om deze uitspraken zelfs met uw bloed te ondertekenen. En zo ontvangt God de eer. En dit is dan de bekering.

Mensen verbeelden zich dat ze zich bekeerd hebben wanneer ze een grote verandering in hun leven gebracht hebben, belangstelling gekregen hebben in de dingen van de christelijke religie, somtijds hartelijk kunnen bidden, wel eens uitgered zijn geworden, ook wel eens er iets van gezien hebben. Maar dat is de bekering niet. Neen, dat is de bekering niet! Bekering is wat anders. Wat is de bekering? Dat God alles is en dat wij niets zijn, dat is de bekering. “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde” (Ps. 73:25). Dit is de bekering, dat men in de wereld niets te zoeken heeft, behalve dan wat in Christus geoorloofd is en dus somtijds noodzakelijk, in Christus. Dat is de bekering.

De bekering begint met het geloof, met het geloof in de Heere Jezus Christus, met de vereniging van zichzelf met de leer zoals ze in Christus is, en dan met Christus in de leer; de leer en Christus daarin. En dan verstaat men de Waarheid gelijk ze in Christus is. De mensen roepen: dat is waarheid; of ze vragen: – dikwijls brutaalweg, zonder dat ze enige kennis bezitten – is dat dan geen waarheid? Maar wat zij waarheid noemen, gaat langs Christus heen, en wat langs Christus heen gaat, dat is *tegen*. “Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd?” (Matth. 7:22), daar was Christus in geweest, zoals ze voorgaven, maar het was langs Christus heen gegaan – “Ik

heb u nooit gekend; gaat weg van Mij” (vs. 23). Let hierop, het gaat om uw onsterfelijke ziel, en verliest u die, dan zijt ge voor eeuwig verloren.

Sta voor niets. Ge hebt gehoord uit hetgeen ik van Pilatus gezegd heb, dat deze man tenslotte voor iets bleef staan. Hij dacht: ja, – nog eens, hij was volkomen overtuigd van de onschuld van Christus en van de verfoeilijke huichelarij van al wat zich kerk noemde in die dagen, de verfoeilijke huichelarij, maar hij vroeg zich dit af: – moet ik er nu alles aan geven, moet ik er dit aan geven, en moet ik er dat aan geven, en moet ik dat ook al loslaten, maar dan heb ik niets meer. Zie, en toen bleef hij staan voor de goede keus. Het Evangelie was hem gepredikt. “Gij zegt dat Ik het ben”, had Christus tot Pilatus gesproken, “Gij zegt dat Ik het ben” (Joh. 19:37). Het Evangelie was hem gepredikt. En zo lag Christus in de ene schaal, Zijn Woord, Zijn Waarheid, Zijn prediking, en in de andere schaal lag Pilatus, de wereld, inkomsten, positie, enzovoort, maar tenslotte Pilatus. En: “Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven”, zo vindt ge in het boek Job (hfdst. 2:4). Maar de Heere Jezus heeft gezegd: “Zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; wie zijn leven verliezen zal om Mij nentwil” – al de genoemde dingen dus, want die zijn ons leven, al de genoemde dingen, en nog andere, die daar ook nog in betrokken zouden kunnen worden – “die zal hetzelfde vinden. Wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen” (Matth. 16:25).

Zie, nu moet u deze en dergelijke woorden niet in stilheid aanhoren. Dat is niet genoeg. Maar ze moeten u grijpen. En u moet er niet over gaan redeneren, want er is genoeg gezegd wanneer deze dingen gesproken worden. Maar ze moeten u brengen tot het doen.

Laat u overtuigen, mensen, want de Waarheid is zoals wij u haar prediken. En behoort u nu ook tot de schutters – nog? Van nature behoort iedereen ertoe. Behoort u nu *nog* tot de schutters die Christus tot doelwit hebben, trachten met gedachten, woord en daad Christus het hart te doorboren? En dat doet ge, zolang gij u met Hem niet verenigd hebt, en u door God in Hem niet hebt laten helpen. Ach, bedenk dan uw verschrikkelijke toestand. Het heeft niet veel te betekenen, nietwaar, wanneer men op de een of andere manier een schilderij is deelachtig geworden, en men heeft dat schilderij als een goedkope prent verkocht, en het blijkt later dat het een Rembrandt was – niet veel te betekenen, een werelds ding. Maar, eenmaal gesteld voor de rechterstoel van Christus, en dan te zien: om de wereld te kunnen behouden en de zonde te kunnen doen, heb ik Hem verworpen, dat is *geen* onbelangrijk ding. “Alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben: en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven” (Openb. 1:7).

O, als de wereld tegen deze prediking in gaat, dan doet ze maar wat ze niet graag zou willen nalaten, maar ze mag weten dat ze bestemd is om te vallen, en dat deze prediking, deze Waarheid, daartoe niet bestemd is. *Zij* is bestemd om te blijven tot in alle eeuwigheid. En ieder die zich aan haar vastgeklemd heeft, haar gelooft heeft,

haar liefgehad heeft, zal ook blijven, blijven tot in eeuwigheid.

Ik wenste wel dat er niemand onder ons werd gevonden, die van dit ogenblik af Christus niet nodig had. Hij is er. Hij biedt Zich u aan. Hij nodigt u uit. Zo ge komt, zo ge in waarheid komt, u zult u door Hem geholpen zien, voor de tijd en voor de eeuwigheid.

En zij die gekomen zijn, voor wie nu niets anders meer bestaat dan God in Christus, zoals het gevonden wordt in de 73e Psalm en op zoveel andere plaatsen, ik roep hen en mijzelf toe: maak gebruik van zulk een heil. En wanneer gevraagd werd wat er dan moet gedaan worden, dan antwoorden wij: achter Hem aan komen, iedere dag, van uur tot uur, van ogenblik tot ogenblik, niets willen doen zonder Hem, niets, maar vragen naar Hem, naar Zijn wil, naar Zijn weg en welbehagen, de ganse dag door, en iedere dag opnieuw. En dan zal men genieten van zijn geluk.

Wijkt men af: terugkomen en bekennen, en de vorige stand weer innemen! Gij zijt vanmorgen wakker geworden – misschien hebt gij de rust van de slaap genoten en ge zijt wakker geworden – en wellicht hebt ge gemerkt dat ge niet veel zin hadt. De lucht was grijs, de thermometer stond laag, en... neen, ge hadt niet veel lust – de rechte houding, zo men die gehad heeft, terug zien te krijgen, de rechte houding terug te krijgen, achter de Heere Jezus zich plaatsen, en vragen: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Zijn er moeilijkheden, zijn er dingen die tegenvallen, zijn er verdrietelijkheden, zijn er dingen die erg aangepakt hebben en dit nog doen, laat alles liggen, voorzover ge niet geroepen wordt door de Heere om iets te doen. En volg het voorbeeld van David. Daar was zeker veel tegen, daar was zeker veel gebeurd, er waren grote moeilijkheden, en er staat dat “David zich sterkte in den HEERE zijn God” (1 Sam. 30:6). En hij gaat op weg; nadat hij dit gedaan heeft, gaat hij op weg, en als u 1 Samuël 30 leest, dan zult u zien hoe de Voorzienigheid al bezig was om het voor David te maken.

En nu kan ik alleen maar zeggen: God zegene wat we hebben mogen spreken.

Amen.

Gebed:

En dat zeggen wij dan ook, Heere, want aan Uw zegen is het alles gelegen. Het spreken van deze dingen, het luisteren ernaar, het hebben van voornemens onder de invloed ervan, niets betekent dit op zichzelf. Het moet worden volbracht. Gij hebt niet gerust voordat Gij het volbracht hadt. En laat ons nu ons daaraan laven, en schenk ons genade om te leren de zaligheid met vreze en beven te werken, wetende dat Gij het zijt Die in ons werkt beide het willen en het werken.

Doe verzoening over het zondige van het spreken en horen, en laat wat gezegd is niet alleen met ons meegaan, maar ons ook ingenomen hebben en innemen. Doe ons uit het diepst van onze ziel verfoeien hetgeen hiervan afwijkt of tegenin gaat. Ja, laat ons dat doen uit het diepst van onze ziel, want het is verwerpelijk en het ligt onder het oordeel van U. Deze eenvoudige waarheid, laat die in ons leven: “Komt herwaarts tot

Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven”. Doe ons hierop amen zeggen, en laat ons dat heel ons leven doen, wat er ook in de wereld, wat er ook in ons leven, wat er ook in onze gezinnen, in onze familie moge plaatsgrijpen. Het kan toch alles niet bewerken dat dit woord leugen wordt. Het is waarheid, het blijft waarheid, U tot eer, en ons, arme, schuldige, goddeloze mensen, tot heil, tot groot heil.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

2e Predikatie over Johannes 19:38a, uitgesproken door Ds. J. P. Paauwe op 21 maart 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 1:1 en 2.

Gelezen: De Twaalf Artikelen des Geloofs; Johannes 19:31-42.

Aan deze dienst ging de bevestiging van een aantal huwelijken vooraf.

Gezongen: Psalm 1:3 en 4.

De vierde lijdenszondag. We hebben gesproken eerst over het lijden van de Heere Jezus Christus in het algemeen, daarna over vers 36 en 37. De vorige week hebben wij uw aandacht mogen bepalen bij het begin van het 38e vers: “En daarna Jozef van Arimathea”, en het zijn dezelfde woorden die we nu met elkander wensen te overdenken:

“En daarna Jozef van Arimathea”.

Men was tegen – de leidlieden, Pilatus, Herodes, het volk. En nu staat hier: “En daarna Jozef van Arimathea”. Waarom maakte deze man een uitzondering? Ja, waarom? Om dit waarom gaat het. Jozef van Arimathea kon niet, hij mocht niet, en hij wilde niet.

Hij kon niet. Het was bij Jozef van Arimathea een kwestie van dood en leven. Hij mocht niet, want de wil van God was hem bekendgemaakt. En hij wilde niet, omdat hij geheel ingewonnen was om de wil van God te volbrengen. Weinige woorden, maar waarin een eeuwigheid ligt, en die gij, voordat ge het tijdelijke met het eeuwige verwisselt, geleerd moet hebben.

Men heeft Jozef van Arimathea wel gewaarschuwd. De hogepriester heeft niet nagelaten zijn invloed te doen gelden. De familie van Jozef van Arimathea heeft ook een woordje gesproken in betrekking tot deze zaak, en allerlei bekenden en vrienden, ofschoon een mens buiten God geen vrienden heeft. Wist Jozef van Arimathea niet

dat er een besluit genomen was dat ieder die de Heere Jezus aanhing, uit de synagoge zou geworpen worden? Toehoorders, naarmate er meer met Jozef van Arimathea gesproken werd, werd hij er dieper van overtuigd, dat hij zich bevond in de rechte weg. Waarlijk, het is zoals de apostel Paulus geschreven heeft: “En wij weten, dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Rom. 8:28). Wat zich hier voorgedaan heeft, dat heeft zich de eeuwen door voorgedaan. En uit wat ik u nu ga zeggen, en reeds gezegd heb, zoudt gij kunnen opmerken wie gij zijt, wie gij zijt in betrekking tot de allerhoogste dingen.

Er was in het dal Dura een beeld opgericht, een gouden beeld. Er werd verwacht dat ieder dit beeld zou aanbidden. Sadrach, Mesach en Abed-nego aanbaden het gouden beeld niet. Er was van het hof een bevel gekomen dat men in dertig dagen geen verzoek zou doen aan enige god. Daniël ging door met driemaal daags voor God zijn knieën te buigen. In de Romeinse keizertijd, de eerste eeuwen na de geboorte van de Heere Jezus Christus, waren er onder de Romeinen ontelbaar veel godsdiensten, want er was vrijheid van godsdienst. Maar er was één voorwaarde, die aan ieder, van welke belijdenis hij ook was, gesteld was. Er moest aan de keizer een korreltje wierook geofferd worden. Och, wat zou dat nu, een korreltje wierook. Dat is immers gemakkelijk geplengd? Maar voor de christenen was het niet gemakkelijk. Er staat immers in de Tien Geboden: “Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben”. En de christenen deden het niet. En dat heeft tengevolge gehad dat er tien zware vervolgingen zijn gekomen. En als ge enigmater op de hoogte zijt van de algemene geschiedenis, dan is u wel bekend wat deze vervolgingen te betekenen gehad hebben.

Waar zit het hem nu in? Op deze vraag is gemakkelijk het antwoord te geven door ieder mens die zichzelf en God heeft leren kennen. Christus is de Zaligmaker, en in Hem wordt gevonden al wat tot de zaligheid nodig is, zodat wanneer men Hem bezit en van Hem gebruik maakt, men gelukkig is. En dan zeg ik niet alleen: gelukkig is; maar ik zeg tegelijkertijd: gelukkig zich gevoelt. Een begenadigd mens voelt zich gelukkig. U niet? Dan mankeert er wat aan uw staat. Wanneer ik zeg dat in Christus de zaligheid is, dan bedoel ik dat Hij de zaligheid heeft verworven, en dat door Hem de zaligheid toegepast wordt. Let op dit laatste. Het eerste wordt in de algemene godsdienst toegegeven, maar aan het tweede mankeert nog wel iets. Dit is de ergeris, dit! Volgens Johannes 6 kwamen er duizenden tot de Heere Jezus, en men zou wel gezegd hebben dat er een groot reveil onder het Israëlitische volk gekomen was. Schijn! Immers, toen de Heere Jezus begon te spreken over het geloof, te zeggen wat het geloof is, begon men zich groepsgewijze terug te trekken. En eindelijk stond de Heere Jezus bijna alleen. Enkele mensen waren nog bij Hem gebleven.

Gezongen: Psalm 119:1.

Men neemt het op voor de godsdienst, maar Jezus begeert men niet. Van Jezus is men een uitgesproken vijand. Ja, er is niets en niemand, dat zo gehaat wordt als de Persoon en de leer van de Heere Jezus Christus. Want een mens is er de dupe niet van dat hij niet kán geloven en dus wel zou willen geloven. Integendeel, hij wil niet, en nu kan hij niet. En zo eenmaal de dingen in het volle licht gesteld zullen zijn, dan zal het zó voor u staan.

En hoe is het nu met u? Sta mij toe dat ik u en mijzelf enkele doordringende, ziel-doordringende vragen doe. En God geve dat ze bij u doordringen mogen.

We zijn als vijanden geboren. Dat kunt u wel heel duidelijk in de Schrift en in het dagelijkse leven vinden: als vijanden geboren. Van wie zijn wij de vijanden? Van God, van elkander – hierom heb ik in het begin gezegd dat de mens geen vrienden buiten God heeft – kinderen vijanden van ouders en ouders van kinderen, vrienden vijanden van vrienden. Is dat nu bij u veranderd? En zo gij meent ja te kunnen zeggen op deze vraag, doe ik u een andere vraag. Hoe is dat veranderd? Wat is er wel met u gebeurd, dat het niet meer is zoals het geweest is?

Waar de dingen goed liggen, waar waarlijk de genade is – om het eenvoudig te zeggen – waar waarlijk de genade is, daar is men er alles bij ingeschoten, zó dat men niets anders heeft dan God. En zo beschrijft de apostel Paulus zijn genadestaat en zijn beleving: “Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht”. Hij gaat nog een stapje verder: “Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn” – drek – “drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen; en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de Wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof” (Filipp. 3:7-9).

In het gezelschap van de Heere Jezus Christus is het veilig, volkomen veilig. En zo spraken de discipelen eens: “Heere, tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens” (Joh. 6:68). Als een mens in het gezelschap gekomen is van de Heere Jezus Christus, dan heeft hij deze woorden gehoord – al waren het nu ook niet precies deze woorden – dan heeft hij deze woorden gehoord: “Nu zijt ge bij Mij. Gij zijt tot Mij gekomen. Gij zijt nu voor eeuwig veilig.” Dat is de genadestaat.

Kom! Houd u niet langer verwijderd van de Heere Jezus, verenig u met Hem, verenig u met Zijn leer zoals deze door ons mag verkondigd worden, en verenig u met Zijn Persoon. Doet u dit, dan zult u van stonde aan geluk leren kennen. Zijt u nu gelukkig, buiten Christus? Er is geen spoor van geluk bij u te vinden, wanneer en zolang gij buiten Christus zijt. Als ik tijd had, en de dingen werden mij stuk voor stuk gegeven, zo, dat ik uw ziel, gelijk de mijne, kwam te ontleden, dan zoudt u niet anders vinden dan wat u onrust, ongeluk, smart en angst baart met het gezicht van een vreselijke toekomst.

Houdt u niet terug. Komt! Ik zeg dat niet alleen. De Heere Jezus Zelf heeft het

gezegd: “Komt, komt!” Ge zijt allen min of meer belast. Wat een zorgen, wat een verdriet, wat een ellende! Hoe dikwijls liggen de dingen overhoop. Welk een verwarring! Ga maar door, wij weten het allen; ik in en door mijn leven, u in en door uw leven; allen weten we het. “Komt”, zegt Christus, Die niet van node had dat iemand Hem zou zeggen wat in de mens is, “Komt”. “Komt allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28).

Maar wanneer gij dat nu doet, dan moet ge het goed doen, want het getal van hen die het niet goed gedaan hebben, is waarlijk niet te benaderen; dan moet u het goed doen. En wanneer gij zegt, zoudt willen zeggen: “Vertelt u dan eens wanneer men het goed doet”, ach, daar heb ik niet lang werk mee. Gij doet het goed – gij moet een poortje door, dat weet u wel, “gaat in door de enge poort” (Matth. 7:13), u moet een poortje door – en nu, gij doet het goed, wanneer gij aan dat poortje alles laat liggen, al wat van u is, zodat er niets doorgaat van u; dan doet ge het goed. Want als er niets van u doorgaat, dan ontvangt u alles. En wat betekent dit “alles”? Gerechtigheid, die voor God geldt, die door God aangenomen is, en de Heilige Geest, Die u bekwaam maakt om schuld en zonde te bekennen. Want, nadat men dit poortje doorgedaan is, begint eerst recht de boetvaardigheid, welke boetvaardigheid het gehele leven moet duren.

Gerechtigheid en de Heilige Geest ontvangt u, als u als een naakte door het poortje gaat. Weet u het? Kent u het? Is dat zo gegaan? Getuigt de Heilige Geest met uw consciëntie dat het zo gegaan is? Want het gaat om het heil van uw onsterfelijke ziel.

Breek met uzelf. Dan zult u geen groter vijand hebben dan in uw eigen persoon. Breek met uzelf. Breek met iedere zonde. Breek met al wat van u is. Ge zult denken, zeggen: “Maar dat kost strijd”. Zonder strijd geen overwinning. Als het geen moeite kostte, dan had het geen betekenis dat ik het u noemde. En hierom heeft de Heere Jezus ook gezegd: “Strijdt om in te gaan” (Luk. 13:24). Wanneer gij dit doet, wanneer gij dit moogt doen, dan moet u niet zeggen: “Ja”, nog eens, “dat kost moeite”, en: “Ach ja, ik heb het wel eens geprobeerd; ik heb het herhaaldelijk geprobeerd”; dan moet u niet zeggen: “Ja, dat zal me dan gegeven moeten worden”, of: “Het is alles genade” – zo moet u niet spreken. Want veronderstel eens, dat u onbegenadigd voor God kwam te staan, zou u dan voor Hém zo spreken? Zou u tegen Hem zeggen: “Ja, het was genade” en “het was alles zo moeilijk”, enzovoort? Uw consciëntie zegt u dat u zo niet zou spreken. U zou geen mond opendoen; u zou weggevaagd worden als een nietsnut, als een onwaardige, als een volstrekt onwaardige, weggevaagd!

U moet niet menen dat God u tegenhoudt. Als ik alleen maar aanhaalde, gelijk ik gedaan heb, het woord van Jezus: “Komt”, dan zou het u al duidelijk gezegd zijn. Er zijn wel duizend woorden in de Schrift die het ons verklaren dat het aan God niet ligt. “Kom dan, kom!”

Er zijn er onder ons die het ervoor houden dat ze genade bezitten. Goed; ik wens de laatste te zijn om hen dit te betwisten. Maar, zowel voor mij als voor u komt het

eropaan, dat het waarachtig is, want God heeft lust in Waarheid. En nu doe ik u en mijzelf de volgende vraag: “Hoe is het op het ogenblik, terwijl u hier zit, wat betreft uw houding tegenover God, op het ogenblik?” Zegt ge: “Goed, goed; goed in Christus, door het geloof in Christus goed”? Of weet ge niet goed wat u met deze vraag aan moet?

Ik heb u gevraagd hoe het op het ogenblik, terwijl u daar zit, met u is ten aanzien van uw houding tegenover God. Dat is mijn eerste vraag. Ik heb er nóg een: “Hoe is uw verhouding ten opzichte van uzelf? Hebt gij vrede?” Veronderstel maar dat we samen zijn, u en ik, samen. Er is niemand bij ons, en nu vraag ik u of u vrede hebt – op het ogenblik! Wat zegt u nu, wat hebt u gezegd? Hebt u vrede op het ogenblik? Ik vrees dat er op een vraag als deze allerlei antwoorden zouden kunnen komen. En ik zal al deze antwoorden zeker niet opnoemen. Dan zouden we stellig hier nog een paar uur met elkander moeten doorbrengen. Maar, vrede, vrede?

Wanneer ik deze vraag stel, dan bedoel ik het in een ruime zin. Bijvoorbeeld, de apostel Paulus schrijft dat hij geleerd had vergenoegd te zijn met het tegenwoordige (Filipp. 4:11). Met het tegenwoordige had de apostel Paulus geleerd vergenoegd te wezen, vergenoegd – dat is wat anders dan zijn hoofd even te laten hangen en te zeggen: nu ja, daar is nu eenmaal niets aan te doen – vergenoegd te zijn! En de apostel die de brief aan de Hebreeërs geschreven heeft, zegt: “Zijt vergenoegd met het tegenwoordige” (Hebr. 13:5). Nu, ofschoon nu de vrede bij God door de besprenging des bloeds van Jezus Christus voorafgaat, zo vraag ik u en mij en ieder persoonlijk: “Zijn we op het ogenblik vergenoegd, vergenoegd met het tegenwoordige, vergenoegd zoals het op het ogenblik is?” Dat is christelijk, dat is de genade, dat is de werking des Heiligen Geestes. Al het andere ligt er buiten. Dat is mijn tweede vraag.

En ik heb nog een derde. Hoe is uw houding tegenover uw naaste? Hebt ge hem lief? Kunt u eerlijk zeggen dat u hem liefhebt? Ook hem of haar die u wel eens wat aangedaan heeft; liefhebt uw vrouw, met wie ge het niet al te best vinden kunt; uw man, op wie u wel wat aan te merken hebt? Hebt u lief vroegere kennissen, vrienden, die u, zoals u misschien wel zou willen zeggen, schandelijk behandeld hebben, hebt u ze lief?

Zie, van het antwoord op deze en dergelijke vragen, hangt het af of u genade bezit. Het spreekt toch vanzelf dat het zo is. Als ik het anders voorstelde, dan zou niemand van u tevreden kunnen wezen. Zo is het. En nu kan ieder makkelijk nagaan of hij genade bezit. En als nu op de gestelde vragen een goed antwoord kan worden gegeven, dan weet men enigmate wat geluk is. Geluk is dit, dat God alles is – niet in een spreuk, maar in ons leven – dat God alles is, en dat men zelf niets is; en dat het alleen gaat om de ere Gods – en niet om de vraag of we het hier gemakkelijk en aangenaam hebben, of we gezond of ziek zijn, rijk of arm – neen, alleen om de ere Gods!

Amen.

Gebed:

En hoeveel zou hier niet aan toe te voegen zijn, Heere. En hoe nodig zou het zijn dat het eens recht en uitvoerig toegelicht werd. Maar dat laten de omstandigheden niet altijd toe. Maar Gij kunt het, in het hart, door een licht te laten schijnen, het licht van Uw Heilige Geest, en in dit licht ons de dingen te doen zien, voor en na; niet alleen in het begin, maar ook daarna, en tot het eind van ons leven. Want wie heeft, dien zal gegeven worden; maar die niet heeft, van dien zal genomen worden, ook wat hij heeft.

Heere, leer ons dan! Nooit had U een kind op aarde, of het was: "HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uwe paden". Zij die zulk een gebed niet dag en nacht bidden, zijn Uw kinderen niet. Ze hebben noch U, noch zichzelf leren kennen, ze staan er buiten. Bekeer hen, en zo ze menen dat ze toch van Uw volk zijn, ontdek hen en trek hen.

Het huwelijk van verscheidene jonge mensen is bevestigd. Heere, leer hen eens acht te geven op wat er in het formulier staat, en geef ons dit voorrecht ook, aan ieder van ons. Het zou ons misschien wat meer moeite kosten ons huwelijk te laten bevestigen, als we de inhoud van het formulier geleerd hadden en leerden. Ach, geef hen behoefte aan Uw leiding. Geef ons allen deze behoefte. We staan in een moeilijk leven, en het moeilijkste is dat er een Waarheid is, een waarachtige levensbeschouwing en levensopvatting, en dat we juist deze levensbeschouwing en -opvatting niet wensen, omdat we menen dat we dan niet zouden kunnen ontvangen hetgeen wij menen te moeten ontvangen, niet zouden kunnen genieten van dingen waarvan wij het genot niet willen loslaten.

Er is een jongeman, die hier altijd tegenwoordig was, die deze week zal behandeld moeten worden. Ontferm U over hem, en laat hem eens zien wat nodig is, voor hem en voor ieder mens, om, indien nodig, de stap uit de tijd in de eeuwigheid met vrede en blijdschap te kunnen doen. Er is een gezin onder ons waar een dode gevonden wordt. Wil dit gezin gedenken, en hen geven, terwijl ze zo nauw in aanraking gekomen zijn met dood en eeuwigheid, zich rekenschap te geven van de vraag wat dood en eeuwigheid voor hen betekenen. En er zijn er natuurlijk ook onder ons die het verre van gemakkelijk hebben. Heere, leer eens dat ze dat aan zichzelf hebben te wijten, wat hun kruis ook moge wezen, al zouden ze er tot op zekere hoogte zelf buiten staan.

Waarlijk, als het afhing van zichtbare en tastbare, van tijdelijke en voorbijgaande dingen, dan zou U niet hebben gezegd, en ook niet kunnen zeggen: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen. Mijn last is licht, Mijn juk is zacht".

Vergeef het zondige in het prediken. En geleid ons, bescherm ons nu we weer hiervandaan gaan. Geef dat het gesprokene wortel geschoten heeft, of nog wortel schieten zal in onze harten.

Amen.

Gezongen: Psalm 65:1 en 2.